

Consortiumvorming Werkpakket 6: Valorisatie; integratie onderzoek onderwijs, en zorg

Onderwerpen: consortiumvorming, dementie, kennisinfrastructuur, valorisatie, implementatie, kennisbenutting.

Datum geplaatst: **donderdag 12 januari 2023**

Deadline: **dinsdag 11 april 2023, 14.00 uur**

Inhoud

1	Doel subsidieoproep.....	1
2	Randvoorwaarden	2
2.1	Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?	2
2.2	Wat kan aangevraagd worden?	3
2.3	Staatssteun.....	9
2.4	Samenwerking en bijdrage van derden	9
2.5	Welk bedrag kunt u aanvragen?.....	10
2.6	Voorwaarden die in het proces van subsidieverstreking van toepassing zijn	11
3	Beoordelingscriteria.....	11
3.1	Programmaspecifieke relevantiecriteria	11
3.2	Algemene relevantiecriteria	12
3.3	Kwaliteitscriteria	12
4	Procedure & Tijdpad.....	13
4.1	Beoordelingsprocedure	13
4.2	Tijdpad	14
5	Indienen.....	14
5.1	Indiening (via Mijn ZonMw).....	15
5.2	Tips	15
5.3	Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	15
5.4	Inhoudelijke vragen	15
5.5	Technische vragen	15
5.6	Downloads en links.....	15
5.7	Overige bijlagen subsidieoproep	15
	Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB	16

1 Doel subsidieoproep

Programmadoelstelling

Vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) is de Nationale Dementiestrategie vanaf 2021 van kracht. [De Nationale Dementiestrategie \(NDS\)](#) bestaat uit drie thema's, die onderling sterk verbonden zijn: 'Mensen met dementie tellen mee', 'Steun op maat bij leven met dementie' en 'Dementie de wereld uit'.

Het Onderzoeksprogramma Dementie (OPD) geeft vorm aan het thema 'Dementie de wereld uit'. Met dit onderzoeksprogramma wordt baanbrekend onderzoek en innovatie door topcentra gespecialiseerd in dementieonderzoek, diagnostiek en behandeling gefaciliteerd. Daarmee zet ZonMw in op het verbeteren van de kwaliteit van leven van mensen met dementie, het behandelen en – het ultieme doel – voorkomen van dementie.

Binnen het programma zijn drie programmadoelen geformuleerd:

1. Ontwikkelde kennis, producten, diensten en therapieën toegankelijk, betaalbaar en bruikbaar ('bemensbaar') maken en deze, samen met de andere twee hoofdthema's van de NDS, begeleiden en doorgeleiden van lab naar onderwijs en uiteindelijk naar de fysieke en sociale leefomgeving van de persoon met dementie en zijn omgeving (naasten, zorgverleners en professionals/vrijwilligers uit het sociaal domein) en vice versa.
2. Het versterken en verankeren van een organisatie-, kennis- en data-infrastructuur die bijdraagt aan een duurzame kennisontwikkeling over het ontstaan, risicoreductie, diagnostiek, prognostiek en de behandeling van dementie nu en in de toekomst.
3. Nederland neemt actief en betekenisvol deel aan het internationale wetenschappelijke veld van dementieonderzoek.

Aanleiding subsidieoproep

Binnen het OPD wordt er voor een periode van 10 jaar ingezet op onderzoek. Zoals in de NDS beschreven, wordt er met het programma gewerkt aan meer focus en synergie in het dementieonderzoek. In dit kader is in 2021 een subsidieoproep geopend voor meerdere multidisciplinaire consortia waarbij topcentra en partijen uit onderzoek en (zorg)praktijk samen gebracht worden om in consortia relevante kennisvragen uit de wetenschap en praktijk te verzamelen en te onderzoeken. Nu deze verschillende consortia voor een langere periode gecommitteerd zijn aan het uitvoeren van hun onderzoek, is dit het uitgelezen moment om ook in te zetten op verdere synergie en kennisdeling binnen het dementieveld, waarbij ook koppeling plaatsvindt met grootschalig dementieonderzoek buiten het Onderzoeksprogramma Dementie, zoals de consortia die eerder vanuit het programma Memorabel, de KIC-call 'Leven met Dementie', of daarbuiten zijn gefinancierd.

Doel subsidieoproep

Met deze subsidieoproep wordt invulling gegeven aan Werkpakket 6 'Valorisatie; integratie onderzoek, onderwijs en zorg' van het OPD. Het doel van dit werkpakket is het (beter) doorgeleiden en implementeren van kennis, het versnellen van translatie richting de praktijk en het verduurzamen van de kennis- en datainfrastructuur, onder andere door het aan elkaar knopen en versterken van verschillende (bestaande) initiatieven. Hierdoor komen onderzoeksresultaten sneller terecht in de praktijk en ten goede aan de zorg en ondersteuning voor mensen met dementie en hun mantelzorgers.

Van betrokken partijen wordt verwacht dat zij zich inspannen om:

- een overkoepeld consortium te vormen waarbij domein-overstijgend wordt samengewerkt tussen onderzoek onderling en met onderwijs, (zorg)praktijk én bedrijfsleven, waarbij het patiëntperspectief voorop staat. Binnen dit consortium vindt intensieve kennisdeling plaats en wordt, door een geïntegreerde aanpak, een bijdrage geleverd aan de kennisinfrastructuur en het nationale en internationale onderzoek.
- gezamenlijke activiteiten en strategieën te bepalen die bijdragen aan bovengenoemde doelen van de subsidieoproep.

Verkenkend behoefteonderzoek

In aanloop naar deze subsidieronde heeft in opdracht van ZonMw een verkennend behoefteonderzoek plaatsgevonden, uitgevoerd door DSP-groep. Dit onderzoek heeft bevestigd dat er sprake is van een groot dementieveld waarin al veel wordt samengewerkt, maar dat er ook sprake is

van versnippering. De behoeften die zijn opgehaald door DSP-groep hebben geleid tot de kaders van de subsidieoproep. De volgende uitgangspunten uit de rapportage van DSP-groep zijn in ieder geval meegenomen in de oproep:

1. Het structureel organiseren van kruisbestuiving en synergie, om gezamenlijke duurzame impact te genereren.
2. Het patiëntperspectief dient voorop te staan. Een brede vertegenwoordiging van stakeholders van het dementieveld moet betrokken worden, waarbij de organisatie werkbaar ('lean en mean') is.
3. Het voortbouwen op en aan elkaar knopen van bestaande (kennis)structuren, zoals netwerken, samenwerkingsverbanden, bijeenkomsten en trainingen voor onderzoekers.
4. Het dienen van drie doelen; kennis over dementie delen en implementeren, kennis ophalen en consortia in hun kracht zetten en ontzorgen waar mogelijk (bijvoorbeeld door het faciliteren van een gezamenlijke data-infrastructuur).
5. Zorgen voor een flexibele opzet (zowel wat betreft thema's als wat betreft de aan te sluiten partners).

De rapportage van de verkenning vindt u [hier](#).

Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB)

De activiteiten die worden gesubsidieerd door middel van deze subsidieoproep, zijn te kwalificeren als een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB) in de zin van artikel 106 lid 2 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie. Voor deze subsidieronde geldt dat het aannemelijk is dat er sprake is van marktfalen. Onderbouwing hiervoor kan gevonden worden in [de Kamerbrief over de Nationale Dementiestrategie](#) d.d. 3 december 2019 en de [Nationale Dementiestrategie](#). Het subsidiëren van de subsidiabele activiteiten vanuit het ZonMw OPD draagt bij aan het algemeen maatschappelijk belang om de kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid van zorg in Nederland te verbeteren. ZonMw zal de subsidie dan ook onder het DAEB Vrijstellingsbesluit verstrekken, zie voor meer informatie en een onderbouwing paragraaf 2.3.

2 Randvoorwaarden

2.1 Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?

ZonMw nodigt het dementieveld uit om gezamenlijk een subsidieaanvraag in te dienen voor een overkoepelend en coördinerend consortium, passend binnen de kaders van deze subsidieoproep.

In de zomer van 2022 heeft DSP-groep een raadpleging gedaan bij verschillende stakeholders in het dementieveld. Hiervoor zijn de projectleiders van de OPD-consortia en bestaande consortia en overige relevante veldpartijen bevraagd. Op basis van de input vanuit de stakeholders heeft DSP-groep een profielschets opgesteld voor de regievoerder (hoofdaanvrager/bestuurlijk verantwoordelijke) van Werkpakket 6 (zie p.14). Het is belangrijk dat dit een onafhankelijke trekker is die boven de partijen (en WP's) staat en die de reikwijdte van het onderzoeksveld kent. Een partij die de balans tussen stakeholders en hun belangen weet te behouden en daarbij belangen voor mensen met dementie en hun naasten centraal plaatst. De partij dient kennis te hebben van zowel fundamenteel als toegepast onderzoek en een nationaal en internationaal netwerk te hebben in het dementieonderzoek en de toepassing daarvan. De partij moet de doelstellingen van WP6 onderschrijven en de expertise hebben om kennis en informatie gericht en op voldoende schaal aan de mens te brengen. Daarnaast dient de partij nationaal en internationaal het belang en de kwaliteit van Nederlands onderzoek te kunnen inbrengen.

Gelet op dit profiel en een consultatie van de leiders van de overige OPD consortia, wordt Alzheimer Nederland uitgenodigd om de partijen in een consortium samen te brengen en de uitwerking en vormgeving van de aanvraag te coördineren. Alzheimer Nederland neemt de rol van hoofdaanvrager en bestuurlijk verantwoordelijke van het consortium op zich.

Bij deze aanvraag zijn in ieder geval betrokken:

- Alzheimer Nederland (en eventueel andere relevante patiëntvertegenwoordigers);
- De kennisinstituten (waaronder tenminste Vilans, Movisie, Nivel, Trimbos en Pharos), en andere relevante partijen ten behoeve van kennisverspreiding en implementatie van resultaten richting zorgpraktijk, zoals onderzoekers van practoraten en lectoraten.

- Relevante partijen ten behoeve van economische valorisatie en bedrijvigheid, zoals (vertegenwoordigers van) Technology/Knowledge Transfer Offices betrokken bij de consortia, kenniscentra business of Health~Holland.
- Relevante partijen ten behoeve van het (her)bruikbaar maken en delen van data bijvoorbeeld Health RI. Vertegenwoordigers van de reeds gehonoreerde multidisciplinaire consortia, gevormd rond de werkpakketten 1. Fundamenteel onderzoek (MODEM), 2a. risicoreductie – leefstijl (BIRD-NL en NDPI), 2b. risicoreductie – leven met dementie (SPREAD+), 3. diagnostiek (en prognostiek) (TAP-Dementia) en 5. jonge mensen met dementie (innovatief en uniek onderzoeksprogramma voor jonge mensen met een dementie en hun naasten).
- Vertegenwoordigers van lopende dementie consortia (ABOARD, YOL-molecular, QoLEAD en NCDC);
- Vertegenwoordigers vanuit de zorgpraktijk (waar relevant zorg- en welzijnsinstellingen, beroepsorganisaties en -verenigingen en het NGN);
- Vertegenwoordigers vanuit onderwijsinstellingen (waaronder mbo en hbo);
- Vertegenwoordigers vanuit zorgverzekeraars en eventuele andere relevante marktpartijen.

ZonMw hecht aan transparantie, openheid en dialoog in het subsidieproces en het opzetten van dit samenwerkingsverband. Partijen die geïnteresseerd zijn om deel te nemen aan dit consortium kunnen zich melden bij Alzheimer Nederland (contactpersoon Marco Blom: m.blom@alzheimer-nederland.nl) De partij moet zich minimaal per e-mail aan de contactpersoon kenbaar hebben gemaakt. In het geval dat besloten wordt een partij uit te sluiten van deelname aan het consortium, dan moeten de aanvragers dit motiveren. Een verslag van de consultatie en opgegeven redenen om partijen niet deel te laten nemen aan het consortium is een verplichte bijlage bij de aanvraag.

Rol- en taakverdeling

De betrokken partijen bepalen gezamenlijk de rol- en taakverdeling binnen het consortium. Hierbij gelden enkele voorwaarden:

- De bestuurlijk verantwoordelijke partij levert de hoofdaanvrager van het consortium. De hoofdaanvrager dient namens het consortium de aanvraag in. De projectleider/penvoerder kan werkzaam zijn bij een andere organisatie dan de bestuurlijk verantwoordelijke. In dat geval dienen samenwerkingsafspraken te worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.
- Alzheimer Nederland treedt in dit consortium op als de bestuurlijk verantwoordelijke/hoofdaanvrager van het consortium. Zij ontvangt de subsidie en is namens het consortium verantwoordelijk voor zowel de wetenschappelijke samenhang, de resultaten, als de financiële verantwoording.
- De partij(en), dus ook ondernemingen, kunnen aanspraak maken op (een gedeelte van de) subsidie, zolang er sprake is van een in Nederland gevestigde publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersoon.
- Mensen met een verhoogd risico op het krijgen van dementie, mensen met dementie en hun mantelzorgers worden structureel en actief betrokken bij de wijze waarop het consortium vorm krijgt én hebben een adviserende rol binnen het te vormen consortium.

2.2 Wat kan aangevraagd worden?

Er kan subsidie worden aangevraagd voor één consortium.

De subsidieaanvraag bestaat uit twee onderdelen:

- Onderdeel I: Samenwerking en organisatie van het overkoepelend consortium
- Onderdeel II: Activiteiten van het overkoepelende consortium

Onderdeel I: Samenwerking en organisatie van het consortium

In dit onderdeel beschrijft u hoe de samenwerking en organisatie van het consortium vorm krijgt, wat de gezamenlijke missie en doelen zijn en hoe er wordt gezorgd voor een goede balans en samenhang tussen valorisatie en implementatie in de zorgpraktijk.

1.1 Missie, visie en impact van consortium

- Beschrijf de visie en de missie van het overkoepelende consortium, met hierin een centrale rol voor het perspectief van mensen met dementie.

- Beschrijf de beoogde wetenschappelijke en maatschappelijke impact voor mensen met dementie van het overkoepelende consortium.
- Beschrijf helder, concreet en bondig wat het project beoogt. De doelstelling mondt uit in een concrete en praktisch haalbare taakstelling.

I.II Organisatie- en managementstructuur consortium

- Beschrijf met wie en hoe er domein-overstijgend wordt samengewerkt in het consortium:
 - Uit welke organisaties bestaat het consortium en hoe ziet per organisatie de rol- en taakverdeling eruit. Beschrijf daarbij ook hoe u gekomen bent tot de samenwerkingspartners en het proces van het samenstellen van het consortium.
 - Laat zien hoe u zorgt voor een goede balans in partijen die zich richten op economische valorisatie enerzijds en implementatie in de zorgpraktijk en onderwijs anderzijds. Beschrijf hoe de samenwerking en uitwisseling tussen deze beide groepen vorm krijgt.
 - Beschrijf hoe deze samenwerking zorgt voor een optimale bundeling van krachten tussen de consortia van het OPD, andere bestaande consortia en onderzoeken en het verdere dementieveld.
 - Beschrijf hoe u zorgt voor gelijkwaardige inbreng van alle samenwerkingspartners.
- Beschrijf de organisatie- en managementstructuur en de bijbehorende overlegstructuur. Voeg een organogram toe en beschrijf de taken en verantwoordelijkheden van de partijen. Houd hierbij rekening met de aanbevelingen vanuit de verkenning.
 - Een dagelijks bestuur wordt ingericht voor management van de dagelijkse activiteiten en het nemen van besluiten van WP6. Dit is een klein en slagvaardig bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat naast de hoofdaanvrager uit een kleine groep met cruciale partijen die de diversiteit van belangen en thematiek weerspiegelt en deskundig zijn op het terrein van valorisatie in brede zin. Er dienen minimaal een deskundige op het vlak van economische valorisatie en een deskundige voor de implementatie richting de zorgpraktijk aangesloten te zijn.
 - De dagelijkse activiteiten van het overkoepelende consortium worden uitgevoerd door impactmanagers. Dit kunnen dezelfde impact/kennismanagers vanuit de OPD consortia zijn. Er kan ook gekozen worden voor aparte impactmanagers die zich in de breedte met alle consortia bezig houden, bijvoorbeeld specifiek gericht op één thema. Voeg een rol- en taakbeschrijving voor deze functie toe en een beschrijving van het mandaat en verantwoordelijkheden. Geef hierbij tevens aan naar welk profiel wordt gezocht voor de invulling van deze functie.
 - Er wordt een brede vertegenwoordiging van relevante partijen samengevoegd, bijvoorbeeld in een stuur- of adviesgroep. Deze adviesgroep versterkt de koers, monitort resultaten, dient als vraagbaak voor dilemma's en doet suggesties voor bijsturing. Denk hierbij ook aan vertegenwoordiging en deskundigheid op gebied van diversiteit (zoals sekse, gender, culturele achtergrond, lage SES en andere vormen van diversiteit). Zorg voor een compacte en werkbaar samenstelling.
 - Vertegenwoordigers vanuit de OPD en bestaande consortia hebben een plek in de organisatiestructuur (bijvoorbeeld in de adviesgroep) en zijn gemandateerd door de leider van zijn/haar consortium om namens hun consortium beslissingen te nemen.
- Beschrijf hoe de betrokkenheid en inspraak vanuit ervaringsdeskundigen (mensen met dementie en naasten) georganiseerd wordt.

I.III Samenwerking met andere initiatieven en duurzame bestending

- Beschrijf hoe u (wanneer relevant) gaat samenwerken met of aansluiten op andere nationale initiatieven;
 - De twee andere thema's van de NDS, 'Mensen met dementie tellen mee' en 'Steun op maat bij leven met dementie'.
 - Nationale initiatieven zoals overige subsidieoproepen gericht op dementie, beleid vanuit de overheid (zoals [Missiegedreven Topsectoren en innovatiebeleid thema Gezondheid en Zorg](#)), netwerken die gebruikt kunnen worden voor valorisatie en implementatie doeleinden, of landelijke adviezen.
- Beschrijf hoe u met dit consortium gaat bijdragen aan het internationale dementieveld.
 - Hoe gaat u aansluiten op internationale initiatieven zoals calls gericht op dementie (bijvoorbeeld [JPND](#)) internationale netwerken (zoals [eBRAINS](#)) of internationale beleidsdoelen.

- Hoe draagt u met dit consortium bij aan internationale profilering van het Nederlandse dementieonderzoek.
- Voeg een verankeringsplan toe aan de aanvraag. Beschrijf in dit plan de wijze waarop het consortium na afloop van de projectperiode onafhankelijk kan blijven bestaan en wordt er gezorgd voor eigenaarschap. Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het opzetten van een vereniging of stichting.
- Het consortium dient in haar plannen rekening te houden met de aansluiting van overige onderzoeksprojecten en- consortia. Dit gaat om toekomstige of lopende onderzoeksprojecten vanuit het OPD of daarbuiten (bijvoorbeeld vanuit de fellowships of Werkpakket 4).
 - Hoe worden deze projecten betrokken of hoe kunnen onderzoekers zich (later) aansluiten bij het netwerk?
 - De projectresultaten (c.q. de verbeterde infrastructuur en samenwerking) dienen ook voor deze onderzoek(ers) toegankelijk te worden gemaakt. Denk bijvoorbeeld aan het uitnodigen voor bijeenkomsten, het openstellen van het kennisplatform, het delen van kennis, een transparante en FAIR datainfrastructuur etc.

Onderdeel II: Activiteiten van het overkoepelende consortium

Beschrijf in dit onderdeel welke activiteiten en plannen het overkoepelende consortium gaat uitvoeren ter versterking van de kennisinfrastructuur en hoe dit bijdraagt aan een programma-overstijgende visie. Bij alle elementen vragen we u **nadrukkelijk** om aanvullend te zijn op de eerder ingediende impactplannen van de multidisciplinaire consortia, verder te bouwen op bestaande structuren en aan te sluiten bij bestaande nationale en internationale initiatieven, denk hierbij bijvoorbeeld aan reeds opgezette structuren vanuit consortia als ABOARD en NCDC, Hersenonderzoek.nl, de Nederlandse Hersenbank, het Nederlands Geheugenpoli Netwerk etc.

Onderdeel II bestaat in ieder geval uit de volgende elementen:

1. Versterken van samenwerking tussen onderzoekers
2. Implementeren en ophalen in het dementieveld
3. Economische valorisatie en commerciële hulp
4. Kennis toegankelijk maken – Open Science
5. Communicatie ten behoeve van vertegenwoordigende rol
6. Borging van kennis
7. Overige investeringen in de kennisinfrastructuur

Per onderdeel vragen we u duidelijk te maken wat de concrete doelen en mijlpalen gedurende de projectperiode zijn, wat de kostenverdeling is en welke partijen of experts u bij de invulling gaat betrekken. Houd bij het formuleren rekening met het duurzaam bestendigen van de plannen en de uiteindelijke borging.

II.1. Versterken van samenwerking tussen onderzoekers

Hier beschrijft u hoe invulling wordt gegeven aan een structuur voor het samenbrengen van de consortia en onderzoekers in het dementieveld, met als doel snellere translatie en doorgeleiding van resultaten naar de volgende fase van onderzoek. Het gaat hierbij in ieder geval om het opzetten van:

- Een platform voor kennisdeling
Er wordt vanuit het consortium een kennisplatform (website) doorontwikkeld dan wel geïnitieerd, waarop kennisdeling tussen onderzoekers centraal staat. Uitgangspunt hierbij is dat het platform is gericht op kennis delen en het bundelen en harmoniseren van data en producten (denk aan publicaties, presentaties, meetinstrumenten).
 - Beschrijf hoe het platform voorziet in de behoefte van onderzoekers, en tegelijkertijd rekening houdt met de vragen en behoeftes van mensen met dementie en professionals. Hoe wordt de verbinding tussen onderzoek en werkveld gegarandeerd.
 - Beschrijf het plan van aanpak om tot een dergelijk platform te komen. Welke bestaande platformen (en kennispleinen) zullen gebruikt worden voor aansluiting of uitbreiding?
 - Geef een omschrijving van de functionaliteiten die het platform tenminste heeft.
 - Laat zien hoe het platform bijdraagt aan zorg en behandeling aan een diversiteit van mensen.

- Een landelijk netwerk van AIO's en fellows
Er wordt een gezamenlijke en gecoördineerde begeleiding van (jonge) onderzoekers opgezet waaraan alle consortia en projecten actief bijdragen en betrokken zijn.
 - Beschrijf hoe de organisatie en coördinatie van dit netwerk eruit zal komen te zien en hoe verantwoordelijkheden en taken zijn verdeeld.
- Bijeenkomsten en congressen.
Beschrijf hoe binnen dit netwerk van onderzoekers wordt voorzien in samenwerking en kennisdeling, bijvoorbeeld door het organiseren van bijeenkomsten en trainingen. Beschrijf hoe er hierbij zoveel mogelijk wordt aangesloten op landelijke en internationale congressen, symposia en bijeenkomsten.

II.II Implementeren en ophalen in het dementieveld

Hier beschrijft u hoe er invulling wordt gegeven aan gezamenlijke en overstijgende structuren die zorgen voor een wisselwerking met relevante partijen uit het dementieveld. Het gaat hierbij om partijen vanuit zorg- en welzijnsp praktijk. Het doel is om enerzijds kennisvragen op te halen vanuit het veld en anderzijds om resultaten snel in de praktijk te implementeren en bij de eindgebruiker te krijgen.

We vragen bij dit punt om ideeën uit te werken op gebied van:

- Implementatie in de zorgpraktijk
Nieuwe kennis en kunde verspreidt zich niet vanzelf. Hier beschrijft u activiteiten of structuren om opgeleverde kennis sneller en effectief in de zorgpraktijk geïmplementeerd te krijgen. Ook beschrijft u hoe u hierbij aansluit bij de verschillende doelgroepen en diversiteit in mensen. Er wordt een route uitgestippeld om kennisoverdracht richting eindgebruikers en zorgaanbieders te optimaliseren. Denk hierbij aan (samen optrekken bij) het samenstellen van stakeholdercommissies of eindgebruiker commissies, die een adequate afspiegeling vormen van de diversiteit van (eind)gebruikers van kennis. Maak hierbij gebruik van bestaande voorbeelden via het Nederlands Implementatie Collectief en van expertise van kennisinstellingen of implementatie experts. Het duurzaam gebruik van implementatie-infrastructuur stimuleert kennisuitwisseling en kennisbenutting, laat zien hoe u hierop inspeelt.
- Kennis ophalen uit de praktijk
In de praktijk (zowel de zorgpraktijk als in het onderwijs) worden kennisvragen opgehaald die de onderzoekers kunnen gebruiken om nieuwe onderzoeksvoorstellen te ontwerpen, onderzoeksvragen te formuleren of om bestaande onderzoeksvoorstellen te verbeteren. Hier worden ideeën beschreven hoe er in gezamenlijkheid kan worden opgetreden om deze kennisvragen op te halen en te voorzien in wederkerige kennisbenutting. Denk bijvoorbeeld aan focusgroepen.

II.III. Economische valorisatie en commerciële hulp

Hier worden plannen beschreven om doorgeleiding richting bedrijvigheid te ondersteunen. Er worden activiteiten beschreven om de aandacht en capaciteiten voor marktgerichte doorgeleiding en (vroege fase) innovatieontwikkeling te verbeteren. Er kan gedacht worden aan:

- Plannen om te voorzien in goede doorgeleiding richting Technology Transferbureaus. Denk hierbij aan de timing van contact opnemen met bureaus. Hoe kunnen publiek private partnerschappen het beste ingezet worden.
- Het ondersteunen van projecten bij het scouten naar (internationale) partners en hun commerciële netwerk te versterken. Bijvoorbeeld door het organiseren van valorisatiesessies om onderzoekers actief te matchen aan relevante commerciële partijen, investeerders en sociaalondernemers.
- Het organiseren van workshops op gebied van ondernemerschap om onderzoekers te ondersteunen in meer *businessminded* na te denken en het opzetten van een startup of spin off. Of op het gebied van de juridische aspecten om meer kennis en skills te geven over bijvoorbeeld IP, licenties, octrooieren, eigenaarschap en de [tien principes voor Maatschappelijk Verantwoord Licentiëren](#).

II.IV. Kennis toegankelijk maken – Open Science

Met Open Science wordt wetenschap toegankelijk gemaakt voor wetenschappers, de maatschappij en de economie. Hier beschrijft u welke activiteiten u inzet voor het delen en toegankelijk maken van

kennis en data. In de projectbegroting is additioneel budget te reserveren voor onderdelen van Open Science, zie hiervoor paragraaf 2.5.

U beschrijft bij dit onderdeel in ieder geval uw plannen voor:

- Open Access
Wetenschappelijke en andere publicaties die u produceert moeten [Open Access](#) worden gepubliceerd. Meer informatie daarover staat in paragraaf 2.5 en 2.6.
- FAIR data

U doet een voorstel voor een aanpak om de bronnen voor onderzoek toegankelijk en bruikbaar te maken voor mensen en computers volgens de FAIR principes. Onder de 'bronnen voor onderzoek' verstaan we metadata, databestanden en andere bronnen (zoals biobanken) en data-infrastructuren (of dataplatforms) die consortia gebruiken én produceren binnen het onderzoek. Het resultaat is dat de (internationale) onderzoeksgemeenschap de bronnen kan vinden, begrijpen, en (onder voorwaarden) kan gebruiken.

Hiervoor zijn er de volgende eisen opgesteld:

1. Er komt een gemeenschap van experts t.b.v. het dementieveld, bestaande uit onderzoekers en datastewards, die gedurende het programma en op de langere termijn samenwerken en gebruik maken van actuele kennis voor het produceren en gebruiken van FAIR data.
2. Er komt een overzicht van de bronnen die relevant zijn voor het dementie veld, te beginnen met de consortia en projecten betrokken bij deze aanvraag.
3. Consortia en projecten maken zoveel mogelijk gebruik van deze bronnen en zorgen voor uitbreidingen en vernieuwingen waar nodig. Het overkoepelend consortium zorgt voor een organisatie en governance-structuur opdat de bronnen op de lange termijn onderhouden, vernieuwd en beschikbaar blijven.
4. Er is inzicht in de mate waarin de bronnen voldoen aan de FAIR principes en er is een aanpak om ze (meer) FAIR te maken met behulp van bijvoorbeeld een dataverbeterplan.
5. Er komt een format voor een datastewardship-plan aan de hand waarvan projectleiders in het OPD en overige aangesloten consortia de hier aangegeven FAIR koers volgen.
6. In technische zin moeten de bronnen vindbaar en bruikbaar worden middels online zoekopdrachten, koppelingen en analyses ('*machine actionable*') door (1) tenminste de metadata te voorzien van '*persistent identifiers*' en (2) de metadata op het internet breed beschikbaar te stellen (in overleg met deskundigen, bijvoorbeeld via een FAIR Data Point).
7. In inhoudelijke en domeinspecifieke zin ('*community specific*') worden er met de gezamenlijke consortia metadata-schema's ontwikkeld met tenminste de onderwerpen en terminologieën ('*controlled vocabularies*') die gangbaar zijn in het dementieveld.
8. De metadata verschaffen tenminste informatie over de context van de bronnen: informatie over het project, de voorwaarden voor gebruik ervan, informatie over de inhoud en de condities waaronder ze tot stand zijn gekomen.
9. Metadata over de bronnen worden – conform de uitgangspunten van Open Science – zo snel als mogelijk openbaar kenbaar gemaakt. Daarvoor maakt u gebruik van een (het liefst al bestaande) '*human-readable*' metadata-catalogus.

- Equiperen data stewards

In uw voorstel beschrijft u hoe u zorgt voor voldoende expertise op het gebied van FAIR datastewardship t.b.v. de OPD. U betreft in ieder geval Health-RI voor de meest actuele kennis over FAIR data in het Nederlandse gezondheidsonderzoek. U zorgt voor samenhang tussen het werk van de datastewards die zijn verbonden aan de consortia, het verder uitbouwen van hun kennis en de borging daarvan. Organiseer workshops en trainingen voor het FAIR maken van data en collecties en houdt er rekening mee dat een onderzoeker uit de projectgroep vanuit de consortia en/of de datasteward verplicht is daaraan deel te nemen. Het doel is dat het programma (en in brede zin het dementieveld) kan rekenen op datastewardship-expertise die is toegespitst op specifieke kenmerken van dit onderzoeks- en zorgdomein.

- Erkennen en Waarderen

De uitgangspunten van het nieuwe 'Erkennen en Waarderen' zoals genoemd in de [Position Paper 'Ruimte voor ieders talent'](#); naar een nieuwe balans in het erkennen en waarderen van wetenschappers' dienen meegenomen te worden in de uitwerking.

II.V. Communicatie ten behoeve van vertegenwoordigende rol

Beschrijf in een communicatieplan hoe er aandacht gegeven wordt aan verschillende communicatie-uitingen ten behoeve van de vertegenwoordigende rol van het overkoepelende consortium. Welke activiteiten worden ondernomen om Nederland als gidsland te profileren en hoe gaat het consortium bijdragen aan het publieke debat rondom dementie?

- Met welke partijen zal er in gezamenlijkheid opgetrokken worden in communicatie-uitingen?
- Beschrijf de wijze waarop kennis landelijk verspreid zal worden. Denk hierbij aan afgestemde communicatie richting specifieke groepen stakeholders maar ook aan toegankelijke en begrijpelijke communicatie van een bundeling van (onderzoeks)resultaten voor een brede doelgroep waaronder mensen met dementie en hun naasten. Dit vraagt om activerende producten en communicatiemiddelen, anders dan de gebruikelijke manieren die afgestemd zijn op de specifieke doelgroep en op een diversiteit aan mensen.
- Beschrijf de communicatieactiviteiten van het coördinerend consortium die gericht zijn op stevige profilering (zowel nationaal als internationaal) van de betrokken consortia, projecten en de kennisinfrastructuur.

II.VI. Borging van kennis

Hier beschrijft u de activiteiten die geïnitieerd worden om resultaten en kennis die voortkomt uit dit consortium te borgen. Betrek hierbij de relevante partijen vanuit onderwijs, beleid en zorgverzekeraars. U beschrijft hier ten minste plannen voor:

- Onderwijs en opleiding

Beschrijf een gezamenlijke route voor het doorgeleiden van resultaten en producten naar het onderwijs (leren en professionaliseren). Houd hierbij ook rekening met en heb in de aanpak aandacht voor het tekort aan personeel, bijvoorbeeld door vernieuwende manieren van kennisoverdracht. Houd in de plannen rekening met:

- Het onderwijs voor zowel de eerstelijns- als de tweedelijnszorg, maar mogelijk ook interprofessionele opleidingen en het opleiden van vrijwilligers.
- Het opleiden van toekomstige professionals (op zowel mbo, hbo als wo niveau) en deskundigheidsbevordering van huidige professionals.
- Mogelijkheden voor bundeling van resultaten en onderwijsproducten vanuit de verschillende consortia bij doorgeleiding naar de praktijk. Bijvoorbeeld door jaarlijkse bijscholing voor zorgprofessionals waarin onderzoeksuitkomsten gedeeld worden.
- Mogelijkheden voor gezamenlijke co-creatie bij nieuwe onderwijsproducten bijvoorbeeld in samenspraak met mensen met dementie en hun naasten of door gebruik te maken van leernetwerken.

Ga hiervoor met onderwijspartijen in gesprek om te horen waar bij hen de behoeftes liggen. Bijvoorbeeld door een contextanalyse in het onderwijsveld te voeren. Zodat er met en van elkaar geleerd kan worden.

Beschrijf ook de gezamenlijke activiteiten voor het borgen en verankeren van de onderwijsproducten en activiteiten. Denk hierbij aan:

- Het verspreiden en beschikbaar stellen van de onderwijsproducten, bijvoorbeeld:
 - o Plannen voor (grootschalige) opname in curricula of andere manieren om studiepunten op te laten leveren;
 - o Aansluiting bij of versterking van huidige (lokale) initiatieven, zoals kennisplatforms, kennisnetwerken en leeromgevingen;
 - o Het informeren van opleidingscoördinatoren en opleiden van docenten en trainers.
- Het bijhouden van de onderwijsproducten zodat deze up-to-date blijven;
- De evaluatie en doorontwikkeling van onderwijsproducten.

- Duurzame financieringsbronnen

Welke financieringsbronnen gaat u samen verkennen en hoe wordt hierbij gebruik gemaakt van eerdere ervaringen met het benutten hiervan. Er kan gedacht worden aan het in gezamenlijkheid aangaan van gesprekken met financiers, zoals zorgverzekeraars, Zorginstituut Nederland of beleids- of overheidspartijen.

II.VII. Overige investeringen in de kennisinfrastructuur

Beschrijf overige plannen met betrekking tot investeringen in de infrastructuur voor kennisontwikkeling rondom dementie, opschaling en kennisbenutting. Dit kan gericht zijn op het vinden van gezamenlijke oplossingen of gedeelde voorzieningen om consortia te ontzorgen. Houd ook rekening met een reservering van budget voor nader te bepalen investeringen.

- Overige investeringen

Er kan onder andere worden gedacht aan investeringen in gezamenlijke strategieën, zoals het opzetten van een gezamenlijke pool van eindgebruikers die door onderzoeksgroepen gebruikt kan worden, het instellen van een centrale eindgebruikerscommissie, het vergroten van de onderzoekspopulatie onder lage SES, ethische vraagstukken, aandacht voor sekse- en genderverschillen, diversiteit of het organiseren van maatschappelijke stages.

- Beschrijf de voorgenomen activiteiten en betrokken partijen. Geef hierbij aan welke investeringen er worden gedaan.
- Beschrijf hoe hierbij wordt voortgebouwd op bestaande structuren. Als er nieuwe structuren dienen te worden opgezet dient dit overtuigend te worden onderbouwd.

- Reservering flexibele ruimte

Voor valorisatie en kennisbenuttingsactiviteiten is het bij uitstek van belang om in te kunnen spelen op actualiteit of veranderingen. Het consortium kan hiermee substantiële ruimte (circa 10% van het projectbudget) bewaren voor paden die misschien van te voren nog niet zijn uitgedacht en die tijdens de looptijd van het project verder uitgewerkt en uitgevoerd worden. De invulling van deze experimenteerruimte dient vooraf afgestemd te worden met de ZonMw-programmacommissie. Hiervoor kan bij de jaarlijkse tussenrapportages een voorstel worden ingediend.

2.3 Staatssteun

ZonMw verstrekt geen subsidie als dit leidt of kan leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun¹. Voor deze subsidieronde geldt daarom de volgende staatssteunmaatregel:

DAEB vrijstellingsbesluit

De binnen een project uit te voeren activiteiten worden voor deze subsidieoproep door ZonMw aangemerkt als een Dienst van Algemeen Economisch Belang ('DAEB'). Dat betekent dat er specifieke financieringsvoorwaarden en regels voor de begroting zijn. In [Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB](#) vindt u meer informatie over het DAEB Vrijstellingsbesluit, evenals de vereisten van het DAEB Vrijstellingsbesluit waaraan moet worden voldaan.

De uit te voeren subsidiabele activiteiten voor deze subsidieoproep betreffen altijd niet-commerciële, maatschappelijke vragen die bijdragen aan het algemene publieke belang om de kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid van zorg in Nederland te verbeteren die niet door de markt worden opgepakt, omdat de markt er vanuit financieel oogpunt geen belang bij heeft. Gelet hierop worden de activiteiten die door middel van deze subsidieoproep gefinancierd worden, aangewezen als een Dienst van Algemeen Economisch Belang in de zin van artikel 106 lid 2 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie.

Meer informatie over staatssteun vindt u op de ZonMw-webpagina [Vrijstellingverordeningen staatssteun](#).

2.4 Samenwerking en bijdrage van derden

ZonMw stimuleert samenwerking tussen en deelname van partijen. Daarbij geldt dat geen subsidie wordt verstrekt als afspraken leiden of kunnen leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun of als daardoor niet aan de [algemene subsidiebepalingen](#) van ZonMw of voorwaarden van de subsidieoproep kan worden voldaan.

Samenwerking is een vereiste. De projectgroep moet bestaan uit onderzoekers verbonden aan onderzoeksorganisaties, kennisinstituten, bedrijfsleven, zorg- en welzijnsorganisaties en maatschappelijke organisaties zoals bijvoorbeeld belangenorganisaties.

¹ Artikel 107 VWEU.

Uit de subsidieaanvraag en begroting moet duidelijk naar voren komen:

- Met welke partijen samengewerkt wordt. Beschrijf per partij op welke manier deze actief bijdraagt aan het project; dit zijn in elk geval partijen die op de begroting voorkomen als een partij die aanspraak wenst te maken op een deel van de subsidie. Ook partijen die voor eigen rekening en risico actief bijdragen maken onderdeel uit van de samenwerking.
- Met welke partij(en) een sponsorovereenkomst zal worden aangegaan en wat de in-natura of geldelijke bijdrage is.
- Welke partijen worden ingehuurd of indien dit nog niet bekend is, voor welke activiteiten wordt voorzien dat dit door derden zal worden uitgevoerd en de daarvoor te maken kosten (inclusief btw). Zie voor meer informatie en de voorwaarden voor inhuur/opdracht de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Samenwerking en sponsoring moeten definitief geregeld zijn bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag.

Letter of Commitment

Omdat ZonMw zeker wil weten dat samenwerkende partijen/sponsors van een project zich juridisch hebben verplicht tot de toegezegde bijdrage, is een Letter of Commitment per samenwerkende partij/sponsor bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag verplicht. Gebruik hiervoor het voorbeeld op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Samenwerkings- en sponsorovereenkomst

Op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#) vindt u meer informatie over de verschillende vormen van samenwerken en bijdragen (sponsoring/opdracht) met voorbeeldovereenkomsten als hulpmiddel bij het opstellen van de betreffende overeenkomst en de voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen in de daarbij horende uitleg. De op deze webpagina en in de uitleg genoemde voorwaarden maken integraal onderdeel uit van deze subsidieoproep. Bij honorering van de aanvraag vraagt ZonMw om een concept samenwerkings- en/of sponsorovereenkomst(en). De subsidie wordt verleend op voorwaarde dat de overeenkomst(en) door haar geaccepteerd wordt/worden.

2.5 Welk bedrag kunt u aanvragen?

In deze subsidieronde kan maximaal €5.225.000,- worden aangevraagd voor één project (consortium) met een looptijd van maximaal 48 maanden, met de intentie de werkpakketactiviteiten daarna met vier jaar te verlengen via een vervolgaanvraag (termijn 2). Dit bedrag is het totale beschikbare subsidiebudget inclusief het additionele budget voor FAIR-data en Open Access. ZonMw is voornemens één subsidieaanvraag te honoreren.

- Bijdragen van derden is geen vereiste, maar strekt wel tot aanbeveling.
- Accountantskosten tot een maximum van € 3.500 mogen bij projecten van € 125.000 of meer opgenomen worden in de begroting. Door de wijziging van de Algemene subsidiebepalingen ZonMw per 1 april 2022 moet er na afronding van een project van € 125.000 of meer naast de financiële eindverantwoording ook een controleverklaring van een accountant aangeleverd worden. Universiteiten en universitair medische centra mogen accountantskosten niet opnemen in de begroting. Met deze instellingen zijn aparte afspraken gemaakt over de vereiste accountantsverklaring. Neem hiervoor contact op met uw financiële afdeling.

Additioneel budget FAIR-data en Open Access

Er is een bedrag van 375.000,- voor FAIR-data, equiperen data stewards en Open Access beschikbaar gesteld. Let op, dit budget wordt alleen toegekend als bij eindafrekening is vastgesteld dat ze voor deze doeleinden zijn uitgegeven.

FAIR-data: Het consortium mag een bedrag van €350.000,- opnemen in de projectbegroting voor FAIR data-activiteiten ten behoeve van de (verdere) ontwikkeling van een werkproces, opbouw van datastewardship-expertise en infrastructuur voor FAIR data. In de begroting neemt u 'FAIR data' als aparte budgetregel op. Zie voor een beschrijving van de activiteiten die verwacht worden voor de besteding van deze middelen onder II.IV. *Kennis toegankelijk maken – Open Science*.

Open Access: Indien er publicaties voortkomen uit dit project en u deze volgens de volledig gouden Open Access route publiceert, mag u kosten voor Open Access publicaties opnemen in de

projectbegroting. Dit kan tot een maximumbedrag van € 25.000,-. In de begroting neemt u 'Open Access' als aparte budgetregel op. Bij de afrekening van het project zal vastgesteld worden hoeveel kosten aan Open Access uitgegeven zijn en kunnen deze kosten gedeclareerd worden. Zie voor meer informatie over Open Access hoofdstuk 2.6 en de ZonMw-webpagina [Open Access](#).

2.6 Voorwaarden die in het proces van subsidieverstrekking van toepassing zijn

Wijziging Algemene subsidiebepalingen ZonMw

De Algemene subsidiebepalingen ZonMw 2013, zijn per 1 april 2022 gewijzigd. De wijzigingen hebben met name betrekking op artikel 25 subsidievaststelling en artikel 26 verantwoording. Meer informatie over de wijziging van de subsidiebepalingen kunt u nalezen op de [ZonMw website](#).

Naast de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#) zijn ook de volgende voorwaarden van toepassing:

- **Open Access**
Alle publicaties die voortkomen uit (wetenschappelijk) onderzoek dat geheel of gedeeltelijk door ZonMw gefinancierd is, moeten Open Access beschikbaar gesteld worden (conform ZonMw Open Access beleid). ZonMw accepteert verschillende Open Access routes. Naast artikelen, moedigt ZonMw ook aan om andere type (wetenschappelijke) publicaties Open Access beschikbaar te stellen (zoals *monographs*, boeken, *conference proceedings* en *grey literature*), maar ook onderzoeksdata en kennisproducten van praktijkgericht onderzoek (zoals modellen, protocollen, prototypen, digitale tools, demonstraties).
Voor meer informatie over het ZonMw Open Access beleid, de volledige voorwaarden en mogelijkheden, verwijzen we u naar [onze website](#).
- **Voorwaarden voor valorisatie**
ZonMw streeft naar brede toegankelijkheid van door haar gesubsidieerde projecten, daarom, dienen de [tien principes voor Maatschappelijk Verantwoord Licentiëren](#) (MVL) te worden toegepast bij licentiëring van resultaten. Beschrijf indien van toepassing hoe aanspraak op intellectueel eigendom is geregeld met samenwerkende partijen en eventueel derden. Geef ook aan hoe deze partijen de tien principes zullen naleven.

3 Beoordelingscriteria

Een beoordelingscommissie beoordeelt de relevantie, kwaliteit en begroting van de subsidieaanvraag. Hieronder staan relevantie- en kwaliteitscriteria die van toepassing zijn.

3.1 Programmaspecifieke relevantiecriteria

3.1.1 Aansluiting NDS en programmadoelen

- De missie, visie en impact van consortium zijn helder beschreven en passen bij de doelen van de NDS, het OPD en de kaders van deze subsidieoproep.

3.1.2 Samenstelling consortium en organisatie- en managementstructuur

- Er is sprake van een optimale bundeling van krachten tussen vertegenwoordigers vanuit de consortia van het OPD, andere bestaande consortia en onderzoeken en het verdere dementieveld.
- Het proces waarlangs gekomen wordt tot de samenstelling van het consortium is duidelijk en transparant uiteengezet. Wanneer partijen zijn uitgesloten van deelname aan het consortium, is dit duidelijk gemotiveerd.
- Er is een goede balans tussen partijen die zich richten op economische valorisatie enerzijds en implementatie in de zorgpraktijk en onderwijs anderzijds.
- Mensen met (een verhoogd risico op) dementie en mantelzorgers worden structureel en actief betrokken bij de wijze waarop het consortium vorm krijgt en bij de uitvoer hiervan.
- De organisatiestructuur en het management van het consortium zijn helder en logisch vormgegeven en bieden uitstekende kaders voor de ontwikkeling en aansturing van het consortium. De continuïteit van het leiderschap gedurende de duur van het programma is goed geborgd.
- Er is een duidelijke rol- en taakverdeling binnen het consortium en ieders verantwoordelijkheden zijn duidelijk beschreven. De verantwoordingslijnen en de structuur zijn

zo ingericht dat onderlinge afstemming en samenwerking structureel geborgd zijn. Benodigde afspraken zijn in een consortiumovereenkomst vastgelegd.

- Het is duidelijk welke personen vanuit de OPD-consortia zich committeren aan de inzet t.a.v. de activiteiten.
- Het consortium voorziet in adequate bewaking van de voortgang en heeft heldere structuren om het programma waar nodig bij te sturen. Er is ook nagedacht over het oplossen van conflicten en het omgaan met risico's.
- De coördinator van het consortium bezit aantoonbare capaciteiten om teams en samenwerkingsverbanden te leiden en te inspireren en vormen samen een evenwichtig team.

3.1.3 Samenwerking met andere initiatieven en duurzame bestendinging

- De samenwerking met andere initiatieven en programma's, waaronder de andere thema's van de NDS en bestaande nationale en internationale samenwerkingsverbanden is helder beschreven.
- Er is nagedacht over duurzame bestendinging en uiteindelijke borging van de organisatorische structuur en samenwerkingsvormen na afloop van het OPD.

3.2 Algemene relevantiecriteria

– **Diversiteit**

Er wordt in de aanvraag voldoende aandacht besteed aan [diversiteit](#) en differentiatie van de doelgroep naar kenmerken zoals [seks en gender](#), leeftijd, sociaaleconomische situatie, opleidingsniveau, migratie- en culturele achtergrond en seksuele oriëntatie, waar relevant voor de thematiek van het project.

– **Participatie van patiënten en/of eindgebruikers**

Er wordt in de aanvraag helder beschreven hoe mensen met (een risico op) dementie en hun naasten worden betrokken bij het project. Met 'betrekken' bedoelen we concreet het raadplegen, advies inwinnen, samenwerken en/of laten (mee)beslissen van betrokkenen bij het opstellen van de subsidieaanvraag en het uitvoeren van het project.

Meer informatie over de algemene relevantiecriteria vindt u op [de ZonMw-webpagina Relevantiecriteria](#).

3.3 Kwaliteitscriteria

Voor alle onderdelen van onderdeel II van de aanvraag gelden de volgende kwaliteitscriteria:

3.3.1. Probleemstelling en doelstelling

- Er is helder, concreet en bondig beschreven wat het consortium beoogt.
- De doelstelling mondt uit in een concrete en praktisch haalbare taakstelling.

3.3.2. Plan van aanpak

- Het is per onderdeel duidelijk welke activiteiten en plannen het overkoepelende consortium gaat uitvoeren en met welk doel.
- Het plan van aanpak bevat per onderdeel concrete activiteiten, deliverables en milestones een tijdsplanning en een programma-overstijgende visie.
- Het is helder beschreven hoe de plannen aansluiten op de eerder ingediende impactplannen vanuit de multidisciplinaire consortia, hoe verder wordt gebouwd op bestaande structuren en hoe wordt aangesloten bij bestaande nationale en internationale initiatieven.
- Er wordt in het plan van aanpak rekening gehouden met de uiteindelijke borging en het duurzaam bestendigen van de resultaten.
- De rol- en taakverdeling is per onderdeel duidelijk uitgewerkt. Verantwoordelijkheden zijn duidelijk belegd.
- Het is duidelijk welke investeringen worden gedaan en door wie.

3.3.3. Haalbaarheid

- Er wordt een goede onderbouwing gegeven van de haalbaarheid van de activiteiten uit het plan van aanpak binnen de gestelde tijd met de beschikbare expertise, menskracht, faciliteiten en middelen.

3.3.4. Budget

- Het budget is realistisch en onderbouwd.
- Het in te zetten personeel is essentieel voor het opzetten van het overkoepelende consortium en het uitvoeren van de beoogde activiteiten binnen het consortium. De investeringen zijn strikt noodzakelijk en alternatieven zijn niet beschikbaar.
- Indien er sprake is van cofinanciering (in kind en/of in cash) moet uit de begroting blijken waar de cofinanciering voor wordt ingezet.

Zie de [procedurebrochure](#) van ZonMw voor een toelichting op de algemene ZonMw kwaliteitscriteria.

4 Procedure & Tijdpad

Houd bij het schrijven van de aanvraag rekening met de volgende punten:

- Het betreft een oproep op uitnodiging. ZonMw neemt één subsidieaanvraag in behandeling.
- Schrijf uw aanvraag in het Engels.
- Op de ZonMw-webpagina [voorwaarden en financiën](#) leest u aan welke voorwaarden uw aanvraag moet voldoen.
- De volgende bijlage(n) zijn verplicht om toe te voegen:
 - ZonMw begroting volgens [DAEB format](#)
 - Wanneer er sprake is van samenwerking en/of sponsoring: [een Letter of Commitment](#).
 - De planning van het project in Gantt-grafiek of diagram
 - een consultatieverslag van potentiële aanmelders voor deelname aan het consortium
- De volgende optionele bijlage(n) mogen worden toegevoegd:
 - Max 5A4 met figuren en tabellen.
- Wanneer een bijlage niet verplicht is, wordt deze bijlage niet meegenomen bij de beoordeling van uw aanvraag. Uitzondering is een optionele bijlage waar figuren en/of tabellen aangeleverd worden. Deze bijlage is dan ook een onderdeel van de beoordeling.

4.1 Beoordelingsprocedure

Voor de procedures voor de beoordeling van subsidieaanvragen verwijzen we u naar de infographic '[in 10 stappen subsidie aanvragen](#)' en naar de [procedurebrochure aanvragers](#). Voor deze ronde volgt ZonMw de procedure 'Gerichte uitnodiging subsidieaanvraag'.

Beoordelingscommissie

Er wordt een beoordelingscommissie samengesteld met leden vanuit de commissie van het Onderzoeksprogramma Dementie, eventueel aangevuld met tijdelijke aanvullende expertise.

Ontvankelijkheid

Na indiening van de subsidieaanvraag wordt allereerst getoetst of ZonMw de aanvraag in behandeling kan nemen. Dat gebeurt op basis van de randvoorwaarden en verplichte onderdelen van de aanvraag zoals beschreven in deze subsidieoproep. Alleen aanvragen die aan alle voorwaarden voldoen, zijn ontvankelijk en worden in behandeling genomen.

Inhoudelijke beoordeling

Stap 1: Beoordeling door referenten

- De aanvraag wordt beoordeeld op relevantie voor het programma en op wetenschappelijke kwaliteit door tenminste vijf anonieme externe referenten.
- De aanvraag wordt daarnaast op basis van de publiekssamenvatting beoordeeld op relevantie voor de ervaringsdeskundigen en betrokkenheid van mensen met dementie en hun naasten door een ervaringsdeskundigenpanel.

Stap 2: Wederhoor

- De aanvrager zal worden uitgenodigd om te reageren op de beoordeling van de beoordelingscommissie, de referenten en het ervaringsdeskundigenpanel (hoor-wederhoor-procedure).

- De beoordelingen van de commissie, de referenten en het ervaringsdeskundigenpanel worden samen met het wederhoor van de aanvrager voorgelegd aan de beoordelingscommissie.

Stap 3: Interview

- Een interview is onderdeel van het beoordelingstraject van uw subsidieaanvraag. Voorafgaand aan het interview ontvangen de aanvragers een schriftelijke beoordeling met vragen van de commissie, die in het interview terug kunnen komen. Op deze wijze wordt opnieuw hoor en wederhoor toegepast. Het interview is een belangrijk onderdeel van de beoordeling en kan leiden tot bijstelling van de beoordeling en de score van het voorstel tot dan toe.
- Van het interview wordt een geluidsopname gemaakt. Na afloop van de beoordelingsprocedure wordt de geluidsopname vernietigd.

Stap 4. Advies commissie:

Na afloop van het interview stelt de commissie per onderdeel van de gehele subsidieaanvraag haar definitieve eindadvies vast aan het ZonMw-bestuur. Ze baseert zich hierbij op:

- de subsidieaanvraag
- de referentenrapporten
- het beoordelingsrapport van het ervaringsdeskundigenpanel
- het wederhoor
- het interview

De commissie stelt één relevantiescore (op basis van een 4-puntsschaal: Zeer relevant, relevant, laag relevant, niet relevant) en één kwaliteitsscore (op basis van een 5-puntsschaal: Zeer goed, Goed, Voldoende, Matig, Onvoldoende) vast. Hierbij wordt gebruik gemaakt van onderstaande matrix. De aanvraag dient minimaal als Relevant en Goed te worden beoordeeld om in aanmerking te komen voor financiering.

Relevantie	Zeer relevant	Relevant	Laag relevant	Niet relevant
Kwaliteit				
Zeer goed	1	3	-	-
Goed	2	4	-	-
Voldoende	-	-	-	-
Matig	-	-	-	-
Onvoldoende	-	-	-	-

Stap 5. Besluitvorming

Het ZonMw-bestuur neemt het uiteindelijke besluit tot toekenning of afwijzing van de subsidie. Na het besluit van het ZonMw-bestuur ontvangt u bericht van ons over de uitslag.

4.2 Tijdpad

Deadline indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	11 april 2023, 14.00 uur
Ontvangst commentaar referenten	1 mei 2023
Deadline indienen wederhoor	15 mei 2023
Interview met beoordelingscommissie	Begin juni 2023
Besluit	Begin juli 2023
Uiterlijke startdatum	31 december 2023

Meer informatie

Bekijk de [programmapagina van het Onderzoeksprogramma Dementie](#) op de ZonMw-website; deze wordt regelmatig bijgewerkt.

5 Indienen

5.1 Indiening (via Mijn ZonMw)

Subsidieaanvragen kunnen uitsluitend door de hoofdaanvrager ingediend worden via het online indiensysteem van ZonMw ([Mijn ZonMw](#)). Sluitingsdatum voor het indienen van een uitgewerkte subsidieaanvraag is 11 april 2023, om 14.00 uur.

5.2 Tips

- Als u nog niet eerder met Mijn ZonMw heeft gewerkt moet u zich eerst registreren als 'Nieuwe gebruiker'.
- Zie voor meer informatie de [Handleiding Mijn ZonMw](#).

Wij raden u aan om, voordat u uw aanvraag digitaal indient, een Word-versie van uw aanvraag te printen (via Mijn ZonMw) en na te lopen op onregelmatigheden. Vooral als u uw aanvraag eerst in Word heeft opgesteld en vervolgens naar Mijn ZonMw heeft gekopieerd, kan het voorkomen dat sommige tekens (zoals aanhalingstekens) niet goed worden omgezet. U kunt dit in Mijn ZonMw zelf corrigeren.

5.3 Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag

De '[Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#)' moet ondertekend worden door de bestuurlijk verantwoordelijke en de hoofdaanvrager. De ondertekende verklaring kan toegevoegd worden aan de aanvraag in Mijn ZonMw of per mail gestuurd worden naar ZonMw, ter attentie van Abigail Kelman, dementie@zonmw.nl. De verklaring moet uiterlijk één week na indiening binnen zijn.

5.4 Inhoudelijke vragen

Neem voor inhoudelijke vragen contact op met: Marlies van den Oever, senior programmamanager of Sophie Habets, implementatie adviseur via 070-515 03 39, dementie@zonmw.nl.

5.5 Technische vragen

Neem voor technische vragen over het gebruik van het online indiensysteem van ZonMw contact op met de servicedesk: maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur, 070 349 51 76, servicedesk@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer, zodat wij indien nodig contact met u kunnen opnemen.

5.6 Downloads en links

- [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#)
- Infographic '[in 10 stappen subsidie aanvragen](#)'
- [Procedurebrochure voor aanvragers](#)
- [de ZonMw-webpagina Relevantiecriteria](#).
- [Voorwaarden en financiën](#)
- [Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#)
- [Vrijstellingverordeningen staatssteun](#).
- [FAIR data en datamanagement](#)
- [Open Access](#)
- [Tien principes MVL](#)
- [Impact versterken](#)
- [Handleiding ProjectNet/Mijn ZonMw](#)
- [Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#)
- [Programmapagina Onderzoeksprogramma Dementie](#)

5.7 Overige bijlagen subsidieoproep

- [Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB](#)
- [Begrotingsformat DAEB](#)

Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB

Wanneer binnen deze subsidieronde subsidie wordt aangevraagd, verstrekt ZonMw de subsidie onder het DAEB Vrijstellingsbesluit², mits aan de onderstaande voorwaarden voldaan wordt.

ZonMw heeft de beschreven activiteiten onder het kopje 'doel subsidieoproep' aangemerkt als economische activiteiten van algemeen belang. Voorafgaand aan de subsidieverlening zal ZonMw de subsidieontvanger(s) (hierna: consortium) van de hierboven beschreven activiteiten via een besluit belasten met het beheer van een Dienst van Algemeen Economisch Belang ('DAEB').

De DAEB zal bestaan uit het uitvoeren van de in het projectvoorstel beschreven activiteiten. Het subsidiebedrag mag alleen ingezet worden voor de activiteiten die onder de DAEB vallen. De consortiumpartijen die binnen deze subsidieronde subsidie ontvangen zijn op grond van artikel 5 lid 2 van het DAEB Vrijstellingsbesluit verplicht om in hun boekhouding de kosten en de baten die samenhangen met de DAEB activiteiten gescheiden op te nemen van kosten en baten van activiteiten die niet onder de DAEB vallen.

De financiering van het project zal de maximale duur van het project niet overschrijden. De maximale duur van een project zal in lijn met het DAEB Vrijstellingsbesluit in ieder geval niet meer dan 10 jaar bedragen.

Het aangevraagde subsidiebedrag mag niet meer bedragen dan de nettokosten van de voorziene projectactiviteiten. De parameters voor de berekening van de compensatie voor elk project zijn opgenomen in de [begrotingsstukken van ZonMw](#). De berekeningswijzen opgenomen in de begrotingsstukken zijn in overeenstemming met artikel 4 van het DAEB Vrijstellingsbesluit. Gebleken overcompensatie vordert ZonMw op grond van artikel 6 lid 2 van het DAEB Vrijstellingsbesluit terug. Is de looptijd van het project langer dan 3 jaar dan voert ZonMw een tussentijdse controle uit of er sprake is van overcompensatie.

Indien bij de aanvraag nog onduidelijk is welke partijen aan het consortium deelnemen, is het mogelijk om deze partijen op een later moment aan het consortium toe te voegen. U dient het toevoegen van een nieuwe partij aan het consortium schriftelijk te melden bij ZonMw. De nieuwe partij zal pas onderdeel vormen van het consortium indien ZonMw goedkeuring heeft verleend. Voor alle partijen geldt dat ze afzonderlijk aan alle voorwaarden van het DAEB Vrijstellingsbesluit dienen te voldoen.

Indien blijkt dat de projectactiviteiten niet, of niet geheel zijn verricht, dan wel niet, of niet geheel aan de subsidie verbonden verplichtingen is voldaan, kan ZonMw de subsidie op een lager bedrag vaststellen en uitbetaalde voorschotten(deels) terugvorderen.

² Besluit van de Commissie van 20 december 2011 betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen, 2012/21/EU, PB EU 2012 L7/3.